

Migrationsöversikt: SOPEMI 2010

Sammanfattning på svenska

- Den gränsöverskridande migrationen ligger fortsatt högt på dagordningen i OECD:s medlemsländer, trots lägre efterfrågan på arbetskraft mot bakgrund av lågkonjunkturen. I den här årligen utkommande publikationen analyseras den senaste utvecklingen med avseende på migrationen och migrationspolitiken i OECD-länderna. Man granskar immigrationens bidrag till förändringarna hos åldersgrupperna i den förvärvsarbetande delen av befolkningen under den sista tioårsperioden och migrantinflödenas roll på olika projicerade nivåer för att öka den förvärvsarbetande populationens andel av totalbefolkningen under nästa decennium. Den granskar också de utländska studenterna och försöker för första gången beräkna andelen studerande som stannar kvar i sina värdländer efter utbildningens slutförande.
- I publikationen undersöker man också de viktigaste migrationspolitiska förändringarna under perioden, bl.a. nya lagar och andra författningar som reglerar invandrades inresa, uppehåll och tillträde till arbetsmarknaden. Den selektiva rekryteringen av invandrare på grundval av arbetsmarknadens behov och poängbaserade system beskrivs, liksom åtgärderna för att underlätta invandrarnas integration. Det internationella samarbetet för att förbättra gränskontroll och bekämpa illegal migration analyseras detaljerat.
- Finanskrisens effekter på invandrarnas resultat på arbetsmarknaderna undersöks, med beaktande av kön, anställningsområden och olika typer av avtal samt demografiska trender inom infödda och utlandsfödda populationer under den studerade perioden,

2010 års upplaga av migrationsöversikten redovisar en mindre minskning av migrationsflödena till OECD...

Legal invandring av permanent typ (ca 4,4 miljoner utlandsfödda) sjönk med 6 % år 2008, det första minskningen efter fem år med en genomsnittlig ökning med 11 %. Denna minskning berodde dock främst på minskning i bara ett fåtal länder och återspeglade också de särdeles stora flödena år 2007. Icke desto mindre fortsatte nedgången år 2009, med minskande invandring i de flesta OECD-länderna till följd av finanskrisen.

särskilt i fråga om arbetskrafts- och anhöriginvandring ...

Migrationen inom områden med fri rörlighet svarade för ca 25 % av hela migrationen i OECD år 2008 och 44 % i Europa. I Norge, Schweiz, Österrike och Danmark står sådan migration för drygt hälften av all migration. Bland de europeiska länderna framstod Portugal, Spanien, Storbritannien och Italien alla som viktiga arbetskraftsinvandringsländer år 2008, då 20-30 % av de mer permanenta invandrarna kom av arbetsrelaterade skäl. På andra håll, med undantag för Japan och Korea, fortsätter anhöriginvandringen att dominera bland de invandrare som avser att stanna för gott. Anhöriginvandringen är fortsatt dominerande i USA (65 %), Frankrike och Sverige.

Den temporära immigrationen är fortsatt stor, fastän påverkad av lågkonjunkturen...

Den temporära migrationen hade ökat sedan ca 2005, men började backa 2008, även om denna nedgång var mest uppenbar på den temporära arbetskraftsinvandringens områden. År 2008 anlände över 2,3 miljoner temporära arbetskraftsinvandrare till OECD-länderna, en fyraprocentig nedgång efter fyra års stadig uppgång, och alla tecken tyder på fortsatt minskning för år 2009. Säsöarbete, arbetssemesterprogram och företagsinterna förflyttningar ökade undantagslöst 2008, medan andra kategorier - i stort sett arbetskraftsinvandring på viss tid - avtog. Temporär arbetskraftsinvandring var också en av de första migrationsformerna som drabbades av den begynnande lågkonjunkturen.

...medan antalet asylsökande fortsätter att öka.

De asylsökande i OECD-länderna har ökat igen sedan 2006. År 2008 var USA det största mottagarlandet med 39 400 personer, medan Frankrike, Canada, Storbritannien och Italien alla tog emot drygt 30 000. Norge, Sverige och Schweiz är de främsta mottagarländerna räknat per capita. Irak, Serbien och Afghanistan är de vanligaste ursprungsländerna.

Ökande flöden av gränsöverskridande studenter leder till viss permanent invandring.

Totalt har antalet gränsöverskridande studenter mer än fördubblats mellan 2000 och 2007, till drygt två miljoner. USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike och Australien är de främsta destinationsländerna. De brantaste procentuella ökningarna har skett i Nya Zeeland och Korea, följda av Nederländerna, Grekland, Spanien, Italien och Irland. Internationella studenter är en potentiell källa till högutbildade arbetskraftsinvandrare för OECD-länderna, och i OECD:s migrationsöversikt 2010 görs ett första försök att analysera andelen kvarstannande och förändringar av status för dem som inte förnyar sina studietillstånd. Med hjälp av den metoden får man kvarstannandeandelar mellan uppskattningsvis 15 och 35 procent, dvs. ett genomsnitt på 21 procent.

Kina står för 10 procent av migrationsflödena; Polen, Indien och Mexico för mindre än hälften av detta.

De 20 ledande ursprungsländerna i termer av antalet invandrare stod för drygt hälften av alla inflöden 2008, med Kina, Polen, Indien och Mexico högst upp på listan. I jämförelse med de flöden som iaktogs i slutet av 1990-talet kom de största ökningarna från Colombia, Kina, Rumänien och Marocko. Sedan år 2000 har dock utvandringen från

Filippinerna och Ryska Federationen minskat. Polackernas utvandring till andra europeiska länder var fortsatt hög under 2008.

En stor del av de senare årens befolkningsökning - och en avsevärd del av de människor som trädde in i den förvärvsarbetande åldersgruppen - kan i många OECD-länder tillskrivas den gränsöverskridande migrationen.

Om migrationen i stort sett håller sig kvar på sina nuvarande nivåer, kommer den förvärvsarbetande åldersgruppen i OECD-länderna att öka med 1,9 procent mellan 2010 och 2020, jämfört med den 8,6-procentiga ökningen mellan 2000 och 2010. Under perioden 2003-2007 berodde 59 procent av befolkningsökningen på migration. Invandrarna utgör så mycket som en tredjedel av de nya tillskotten till den förvärvsarbetande åldersgruppen, även om inflödet av barn och äldre invandrare minskar detta tillskott. Endast i Frankrike, USA och Nya Zeeland var det den naturliga ökningen som var den viktigaste befolkningsökningens faktorn. I ett antal länder - i Sydeuropa, Österrike och Tjeckiska Republiken - berodde ca 90 procent av befolkningsökningen på migration.

Ändå beror den ökade sysselsättningsgraden på stigande sysselsättning inom den infödda befolkningen snarare än bland utlandsfödda invandrare.

Sammantaget gäller att 51 procent av sysselsättningsökningen beror på ökad sysselsättningsgrad inom den infödda befolkningsgruppen och 39 procent på sysselsättningsökning bland utlandsfödda invandrare, med stora inbördes skillnader mellan OECD-länderna. Många av de länder där sysselsättningen ökade främst genom ökad mobilisering av den inhemska arbetsföra befolkningen var de med relativt hög sysselsättningsgrad - över 75 % - exempelvis Danmark, Schweiz och Sverige. De länder där sysselsättningsökningen till stor del ägde rum bland invandrarna var tvärtom de med en sysselsättningsgrad under OECD-genomsnittet, med undantag för Storbritannien.

Årets rapport innehåller en genomgång av strukturell och institutionell utveckling inom migrationspolitiken...

Intresset för högutbildade invandrare, bl.a. användning av poängbaserade system (som i Danmark, Storbritannien och Nederländerna) har fortsatt, liksom övergången - inom efterfrågedrivna system - till ett gynnande av aspiranter med anställningserbjudanden i permanenta program (Australien och Kanada). Medan ett land (Sverige) har öppnat för invandrare på alla kompetensnivåer, har man i andra länder tagit in lägre utbildade invandrare i varierande grad beroende på säsongrelaterade behov i syfte att prioritera denna form av temporär migration (Australien och Polen).

... däribland integrations- och naturaliseringsprogram.

Ändrad policy för familjeåterförening har tenderat att införa restriktiva kriterier, t.ex. villkor för bosättningsort och inkomster. Användningen av språk- och samhällskunskapstester som villkor för familjeåterförening fortsätter att öka

Translation here ...

Åren 2008-2009 syftade ett antal nya migrationspolitiska initiativ till att komma till rätta med problemen i lågkonjunktrens kölvatten. Kanaler för arbetskraftsinvandring har granskats noggrant, och villkoren för inresetillstånd har preciserats i ett antal OECD-länder. Bestämmelserna för arbetslösa invandrare utan möjlighet att förnya tidsbegränsade uppehållstillstånd har antagits (Spanien och Irland), bistånd för deras återkomst till hemlandet har tillhandahållits (Spanien, Japan och Tjeckiska Republiken). Vissa invandringskvoter har skurits ned (Italien, Sydkorea, Spanien och Australien).

I översikten granskas finanskrisens effekter på invandrarsysselsättningen i OECD.

Mellan 2008 och 2009 ökade arbetslösheten mer bland de utlandsfödda än bland de infödda i nästan alla OECD-länderna. På liknande sätt sjönk sysselsättningsgraden i de flesta OECD-länderna mer för de utlandsfödda än för de infödda, även om effekten motverkades genom den växande andelen förvärvsarbetande bland invandrarna. Medan den totala sysselsättningen sjönk i nästan alla OECD-länderna under konjunkturnedgången, såg ett antal länder betydande ökning av de utlandsföddas totala sysselsättning. Likväl höll sysselsättningsökningen inte jämna steg med den utlandsfödda arbetskraftens ökning på grund av fortsatta inflöden.

Unga invandrare drabbas särskilt hårt ...

I många OECD-länder har de utlandsfödda ungdomarna upplevt djupare nedgångar i sysselsättningen än deras infödda jämnåriga. Medan den generella sysselsättningsminskningen var sju procent under året närmast efter andra kvartalet 2008, var nedgången för sysselsättningen bland ungdomar (15-24 år) så mycket som två gånger denna nivå för invandrarungdomar. Vidare var arbetslösheten redan hög bland invandrarungdomarna; år 2009 låg den på 15 procent i USA, 20 procent i Canada och 24 procent i EU-15. Eftersom snabb integrering på arbetsmarknaden av ungdomar och nyanlända invandrare har konstaterats vara en av de avgörande faktorerna för deras långsiktiga integration, är de låga sysselsättningsgraderna oroande. Med en recession följer risken för "avskräckningseffekten", då de invandrare som inte har lyckats få anställning snabbt efter sin ankomst kan stigmatiseras på arbetsmarknaden. Språkinläring, utbildning, mentorskap och lärlingsperioder förefaller vara särdeles viktiga motåtgärder under konjunkturnedgångar.

... även om invandrarkvinnorna har klarat sig bättre än männen.

De utlandsfödda kvinnorna har berörts mindre av krisen än männen på grund av att de sistnämnda är koncentrerade till de sektorer som har blivit mest drabbade (bygg, tillverkning, finans). I alla länder utom Belgien och Ungern har arbetslösheten ökat mindre än bland deras manliga kolleger. I några länder har de utlandsfödda kvinnornas förvärvsarbete ökat, såsom vanligen sker när hushållen behöver kompensera sig för de manliga medlemmarnas inkomstförluster.

De faktorer som gör att invandrarna riskerar arbetslöshet mer är också de som gör dem svåråtkomligare för aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

I översikten granskas vilka faktorer som på senare tid har varit avgörande för hur det går för invandrarna på arbetsmarknaden. De tenderar att vara överrepresenterade i sektorer som är känsliga för konjunktursvängningar; i allmänhet har de osäkrare anställningsavtalsvillkor och befinner sig oftare i tillfälliga arbeten, har kortare anställningstid och kan vara föremål för selektiva permitteringar. Invandrare kan de facto vara utestängda från vissa typer av åtgärder, där rätten till stöd uttryckligen eller underförstått är kopplad till hur länge man har bott i landet eller till administrativ status, exempelvis befattningar inom offentliga sektorn, eller till anställningar som förutsätter en viss tids vistelse i landet eller fasta anställningsavtal. Översikten kartlägger några områden där politiska program kan medverka till en minskning av de negativa effekterna på invandrarernas sysselsättningssituation.

Två specialkapitel behandlar aktuella frågor ...

Två särskilt uppmärksammade frågor tas upp i specialkapitel. I det första undersöker man hur den allmänna opinionen om invandring formas. I det andra granskas avgörande faktorer och naturaliseringens effekter på arbetsmarknaden.

...det första tar upp frågan om den allmänna opinionen och migrationen ...

I det här kapitlet analyseras ett antal opinionsundersökningar under den sistlidna tioårsperioden och redovisas nya empiriska rön om hur allmänna opinionen om invandringen skapas. Det görs en bedömning av den roll som

spelas av individuella egenskaper både i fråga om att skapa opinioner om invandringens ekonomiska och kulturella konsekvenser och när det gäller att formulera preferenser med avseende på de migrationspolitiska alternativen. Ett av de mest påfallande rönen som framkommit av analysen är att det är uppfattningarna om invandringens ekonomiska och kulturella effekter som i betydande grad påverkar den enskildes inställningar till frågan om gränsernas öppnande för invandrare. Den offentliga debatten i migrationspolitiska frågor styrs fortfarande i hög grad av det sätt på vilket dessa frågor täcks av massmedierna och av effekterna av ett visst antal kollektiva föreställningar. Inställningen till invandringen tenderar att variera bland de olika befolkningssegmenten, inte bara på grund av dess materiella effekter, utan även beroende av hur man värdesätter kulturell mångfald, bland annat. Det viktiga är därför inte så mycket att eftersträva samsyn i den allmänna opinionen på invandringsfrågorna för att begränsa verkningarna av folkliga föreställningar och missuppfattningar. Mot den bakgrunden måste reformer av migrationspolitiken vara utformade så att de ökar allmänhetens kunskaper om och förståelse för migrationens ekonomiska, sociala och kulturella effekter. För att man ska nå det målet krävs tydligare information om omfattningen av den gränsöverskridande migrationen, bättre tillgång till informationen och jämförbar internationell migrationsstatistik. Regelbundna och öppna diskussioner med intressegrupperna bör vara baserade på relevanta forskningsrön. Allmänhetens kunskaper skulle också kunna förbättras genom objektiv och bredare täckning av migratmigrationsfrågorna från massmediernas sida.

*... och i det andra analyseras
naturaliseringens effekter på
arbetsmarknadsintegrationen*

Invandrarnas vilja och möjligheter att förvärva medborgarskap varierar i hög grad bland OECD-länderna. I sådana länder som har etablerats genom migration förvärvat praktiskt taget alla legala invandrare medborgarskap inom tio år efter sin ankomst. I de europeiska OECD-länderna har det under det senaste decenniet skett en ökning av andelen naturaliserade personer bland de sedan länge i mottagarlandet bosatta invandrarna. Naturaliseringsandelarna skiljer sig från en migrantgrupp till en annan. I nästan alla länder är det vanligare att invandrare från fattigare ursprungsländer förvärvat medborgarskap än att invandrare från förmögnare OECD-länder gör det. På samma sätt är invandrade kvinnor mer benägna att söka medborgarskap i mottagarlandet än män, vilket också är fallet med invandrare med postgymnasial utbildning. Naturaliserade invandrare har vanligen klarat sig bättre på arbetsmarknaden. Detta gäller i synnerhet för invandrare från fattigare länder och för invandrarkvinnor. Redan naturaliserade invandrare har vanligen nått bättre resultat på arbetsmarknaden innan de blev naturaliserade, men det sker ytterligare förbättringar efter naturaliseringen, vilket tyder på att denna i sig själv har positiv effekt på invandrarnas resultat på arbetsmarknaden. Denna resultatförbättring kan bero på lägre arbetsmarknadsbarriärer, ökad rörlighet och minskad diskriminering. Särskilt förefaller naturaliseringen påverka invandrarnas tillgång till bättre betalda arbeten och till anställning i den offentliga sektorn. Till de slutsatser som kan dras efter studium av detta kapitel hör den att invandrarnas utsikter att klara sig bra på arbetsmarknaden generellt sett torde förbättras, om vissa barriärer sänks, t.ex. begränsningar av dubbelt medborgarskap och extremt restriktiva medborgarskapsvillkor. De personer som redan har rätt att söka medborgarskap i mottagarlandet bör uppmuntras att göra det.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, F-75116
Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights/

